

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4, 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e-mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

**Ekspertyza występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy
w dziewięciu budynkach zlokalizowanych
w Koronowie przy ul. Dworcowej 4**

Wykonał:

mgr Bartosz Skrzypczak

PARUS PROJEKT
Bartosz Skrzypczak
63-233 Jaraczewo, ul. Golska nr 4
NIP-6172123944, tel. 886-128-764

Poznań, 10 lipca 2022 r.

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4, 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e-mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

Zawartość

1. Informacje wstępne	3
2. Celowość przeprowadzenia ekspertyzy	3
3. Zakres ekspertyzy	3
4. Procedura wykonania ekspertyzy	4
5. Metodyka kontroli	4
6. Obiekt ekspertyzy	5
7. Wyniki	6
8. Zalecenia	6
8.1. Termin zamierzonych prac budowlanych oraz ich harmonogram	6
8.2. Działania minimalizujące negatywne skutki oddziaływania zamierzonych prac budowlanych na zwierzęta chronione	7
9. Literatura	7
10. Dokumentacja fotograficzna	8

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4, 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e-mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

1. Informacje wstępne

Inwentaryzacja ornitologiczna i chiropterologiczna dziewięciu budynków położonych przy ul. Dworcowej 4 w Koronowie została przeprowadzona 6 czerwca 2022. Głównym celem kontroli było wykrycie wszystkich miejsc zajętych przez ptaki i nietoperze oraz wykrycie potencjalnych miejsc lęgowych ptaków i nietoperzy. Zaznaczyć należy, że budynki objęte inwentaryzacją są w złym lub bardzo złym stanie technicznym i podczas prowadzonej kontroli były opuszczone.

2. Celowość przeprowadzenia ekspertyzy

Projekty realizowane w zakresie rozbiórki obiektów budowlanych, jak i wszelkie inne prace budowlane i remontowe, muszą być prowadzone zgodnie z ogólnie obowiązującym prawem, między innymi z następującymi aktami z zakresu prawa ochrony przyrody:

- **ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt** (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 572.),
- **ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916.),
- **ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie** (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2187.),
- **ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska** (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127, 2269, z 2022 r. poz. 1079, 1260.),
- **rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt** (Dz. U. poz. 2183),
- **ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie** (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1173.).

Prace budowlane muszą być więc przeprowadzone z uwzględnieniem potrzeb i biologii zwierząt występujących w budynkach, przede wszystkim najliczniej w nich występujących chronionych prawnie kręgowców: ptaków i nietoperzy.

3. Zakres ekspertyzy

Ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna obejmuje dwie części. Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektów pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków i nietoperzy, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki i nietoperze oraz określenie gatunków i ich liczebności, o ile to możliwe.

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4, 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e-mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

Drugą częścią, w przypadku obecności siedlisk ptaków, jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji przyrodniczych siedlisk utraconych, oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania remontu obiektów.

4. Procedura wykonania ekspertyzy

- a) ogólne, wizualne sprawdzenie dziewięciu obiektów;
- b) wyszukiwanie miejsc i szczelin niebezpiecznych dla ptaków i nietoperzy;
- c) wyszukiwanie miejsc i szczelin możliwych do zasiedlenia przez ptaki i nietoperze;
- d) wyszukiwanie ewentualnych gniazd, otworów i szczelin zajętych przez ptaki i nietoperze;
- e) sporządzenie szczegółowej dokumentacji fotograficznej.

5. Metodyka kontroli

a) Oględziny budynku i obserwacje przeprowadzono 6 czerwca 2022 r. w godzinach 15:45-17:20 oraz tego samego dnia w godzinach 20:35-21:25 Kontrola polegała na sprawdzeniu obiektu pod kątem występowania gniazd ptaków oraz siedlisk ptaków i nietoperzy, a także obserwacjach poszczególnych elewacji pod kątem występowania ptaków i nietoperzy. Sprawdzano m.in.: przestrzenie za rynnami.

Obserwacje do ekspertyzy wykonano w sezonie lęgowym gatunków ptaków zasiedlających budynki, w tym najliczniejszych: wróbla *Passer domesticus*, mazurka *Passer montanus*, gołębia miejskiego *Columbia livia forma urbana*, jerzyka *Apus apus*, kawki *Corvus monedula*, szpaka *Sturnus vulgaris*, oknówki *Delichon urbicum* i kopciuszka *Phoenicurus ochruros* (Gotzman, Jabłoński 1972; Kruszewicz 2006; Wylegała i in. 2009, Bocheński i in. 2013; Mikusek, Stawarczyk 2014); a u nietoperzy na początek okresu rozrodu (Sachanowicz, Ciechanowski 2008; Błachowski, Węgiel 2017). Cechy biologii i ekologii najczęstszych gatunków ptaków zasiedlających budynki pozwalają w części przypadków na ich wykrycie nawet poza sezonem lęgowym. Wróbel jest gatunkiem osiadłym, mazurek tylko okresowo koczującym (Ptaszyk 2000a, 2000b; Tomiałojć, Stawarczyk 2003; Kruszewicz 2006; Wylegała i in. 2009, Bocheński i in. 2013), z reguły przebywają w zasiedlonym przez nie budynku lub w jego pobliżu przez cały rok, co ułatwia ich stwierdzenie. Dlatego poszukiwano także śladów wcześniejszej obecności zwierząt chronionych, gdyż ptaki

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4, 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e-mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

zasiedlające budynki – szczególnie gołębie miejskie, wróble, szpaki i kawki – pozostawiają przy miejscu lęgowym odchody, z reguły rozrzucają w pobliżu materiał gniazdowy (patyki, słomę, pierze), pozostawiają również charakterystyczne zabrudzenia elewacji przy wlotach do zajmowanych nisz lęgowych. Gołębie miejskie, kawki i szpaki wymagają odpowiednio dużych i średnich otworów wlotowych do miejsc lęgowych, których na badanym budynku nie stwierdzono. Po gniazdowaniu szpaków pozostają z reguły obielenia odchodami wejścia do niszy lęgowej. Gniazda oknówek mają formę dużych kul z błota przyklejonych do ścian i nawet ślady po ich odpadnięciu są dobrze widoczne, widoczne są również dla laików same oknówki, tak samo jak charakterystyczne, hałaśliwe jerzyki.

b) Notowano wszystkie miejsca mogące potencjalnie stanowić siedliska bytowania ptaków lub nietoperzy.

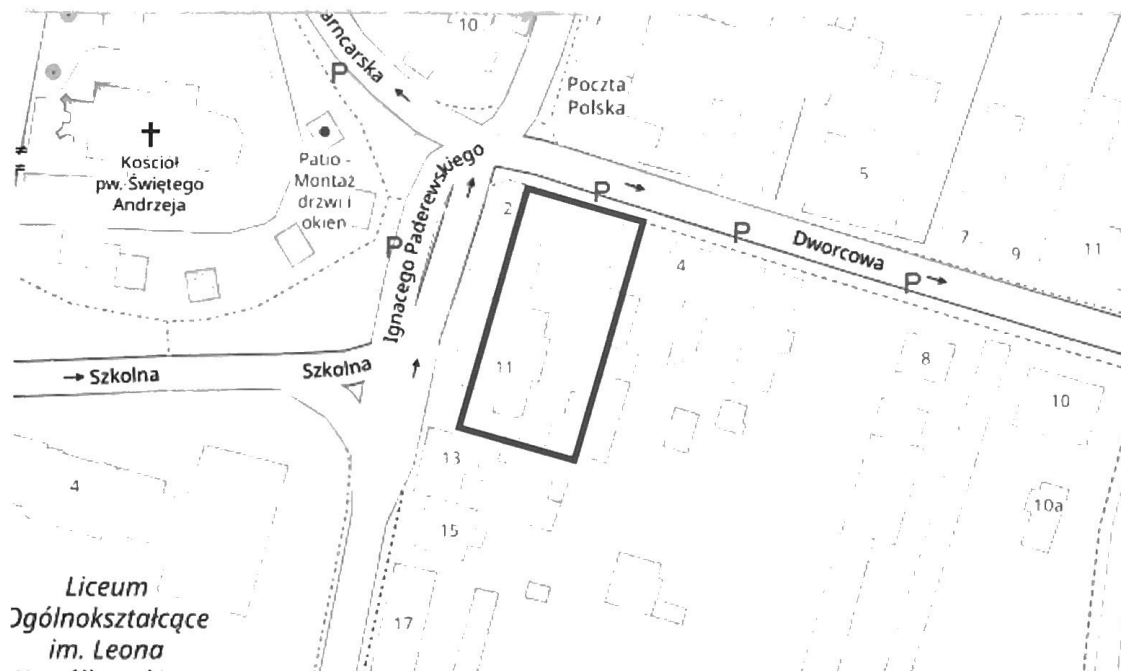
c) Stosowany sprzęt:

- lornetka Delta Optical Forest II 10x50;
- aparat fotograficzny Canon 600D z wymiennym obiektywem 17-70mm oraz 70-200mm;
- latarka,
- kamera endoskopowa z możliwością rejestracji obrazu,
- Dron DJI Mini 2

6. Obiekt ekspertyzy

Ekspertyza dotyczy występowania ptaków i nietoperzy w dziewięciu budynkach położonych jest przy ul. Dworcowej 4 w Koronowie.

Wszystkie budynki posiada jedną kondygnację nadziemną. Nie zostały one do tej pory poddane pracom termomodernizacyjnym. Elewacje budynków jest zróżnicowana ale w większości stanowi tynk elewacyjny, dach w większości obiektów jest płaski kryty papą. Budynki pełniły funkcje magazynowe i handlowe, dachy na części budynków są pozarywane a budynki w złym stanie technicznym. Poniżej przedstawiono mapę na której zaznaczono obszar na którym zlokalizowane są budynki objęte inwentaryzacją.

Ryc. 1. Mapa z zaznaczoną lokalizacją budynku. Źródło grafiki: autorzy openstreetmap.

7. Wyniki

Nie stwierdzono gniazd oraz siedlisk rozrodu i wychowu młodych ptaków z gatunków objętych ochroną przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt lub przez Ustawę z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie. Budynki mimo braku przeprowadzenia prace remontowych budynek nie posiadał wielu potencjalnych przestrzenie możliwych do zajęcia przez ptaki lub nietoperze. W trakcie kontroli **nie znaleziono śladów nietoperzy ani nie obserwowano nietoperzy.**

8. Zalecenia

8.1. Termin zamierzonych prac budowlanych oraz ich harmonogram

Ponieważ na badanych budynkach nie stwierdzono gatunków siedlisk chronionych gatunków ptaków oraz nietoperzy nie ma zatem konieczności uzyskiwania zgody (w formie decyzji administracyjnej) Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków zwierząt, objętych ochroną na podstawie cytowanego rozporządzenia. Brak na badanym budynku gniazd i siedlisk chronionych gatunków zwierząt powoduje, iż terminy zamierzonych prac budowlanych nie muszą być w tym przypadku ograniczane z powodu występowania takich zwierząt.

Bartosz Skrzypczak
ul. Golska 4, 63-233 Jaraczewo
tel. +48 886 128 764
e-mail: skrzypczak@parusprojekt.pl
www.parusprojekt.pl

8.2. Działania minimalizujące negatywne skutki oddziaływania zamierzonych prac budowlanych na zwierzęta chronione

Kierując się zasadą przezorności oraz faktem, że budynki mimo wszystko stanowią one potencjalne miejsca gniazdowania ptaków i siedlisko nietoperzy należy na nie więcej niż 7 dni przed planowanym rozpoczęciem prac wykonać ponowne oględziny budynków w celu potwierdzenia ich braku zajęcia przez gatunki chronione.

Wskazany jest kontakt telefoniczny kierownika budowy, inżyniera nadzoru budowlanego lub administratora budynku z ekspertami ornitologiem oraz chiropterologiem w czasie prowadzenia remontu, na wypadek odnalezienia odpowiednio gniazd ptaków lub siedlisk nietoperzy niewskazanych w ekspertyzie.

W takim przypadku roboty budowlane należy niezwłocznie przerwać, usunąć wszelkie elementy utrudniające dołot do gniazda lub siedliska (rusztowania, siatki itp.) i skontaktować się z ekspertem ornitologiem (w przypadku stwierdzenia ptaków) lub chiropterologiem (w przypadku stwierdzenia nietoperzy).

9. Literatura

- Błachowski G., Węgiel A. (red.). 2017. Poradnik ochrony nietoperzy. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Nietoperzy, Supraśl.
- Bocheński M., Ciebiera O., Dolata P.T., Jerzak L., Zbyryt A. 2013. Ochrona ptaków w mieście. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, Gorzów Wielkopolski.
- Chylarecki P., Chodkiewicz T., Neubauer G., Sikora A., Meissner W., Woźniak B., Wylegała P., Ławicki Ł., Marchowski D., Betleja J., Bzoma S., Cenian Z., Górski A., Korniluk M., Moczarska J., Sochocińska D., Rubacha S., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kuczyński L. 2018. Trendy liczebności ptaków w Polsce. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Gotzman J., Jabłoński B. 1972. Gniazda naszych ptaków. PZWS, Warszawa.
- Kruszewicz A. 2006. Ptaki Polski: wróblowe – ptaki śpiewające. MULTICO Oficyna Wydawnicza Sp. z o.o., Warszawa.
- Mikusek R., Stawarczyk T. 2014. Poradnik ornitologa. Wydawnictwo Fundacji Wspierania
- Inicjatyw Ekologicznych, Kraków.
- Walasz K., Misielak M. 2014. Ochrona ptaków i nietoperzy zasiedlających budynki w miastach. Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne, Kraków.
- Wylegała P., Jaros R., Dzieciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, Poznań.

10. Dokumentacja fotograficzna © fot. Bartosz Skrzypczak

Fot. 1. Widok na budynki i obszar objęty opracowaniem. Zdjęcie wykonane z kierunku północno – wschodniego w kierunku południowo zachodnim.

Fot. 2. Widok na budynki i obszar objęty opracowaniem. Zdjęcie wykonane z kierunku wschodniego w zachodnim.

Fot. 3 Widok na budynki i obszar objęty opracowaniem. Zdjęcie wykonane z kierunku południowego w kierunku północnym.

Fot. 4. Widok na budynki i obszar objęty opracowaniem. Zdjęcie wykonane z kierunku południowego w kierunku północnym.

Fot. 5. Widok na elewację budynku przewidzianego do rozbiórki a znajdującego się na wschodniej granicy obszaru opracowania.

Fot. 6. Podczas kontroli szczególną uwagę poświęcono na kontrole miejsc łączenia elewacji i podbitki. Przestrzenie te często zajmowane są przez ptaki. Kontrola nie wykazała takich miejsc.

Fot. 7. Widok na elewację budynku przewidzianego do rozbiórki a znajdującego się na wschodniej granicy obszaru opracowania.

Fot. 8. Widok na elewację budynku przewidzianego do rozbiórki a znajdującego się na zachodniej granicy obszaru opracowania.

Fot. 9. Widok na elewację budynku przewidzianego do rozbiórki.

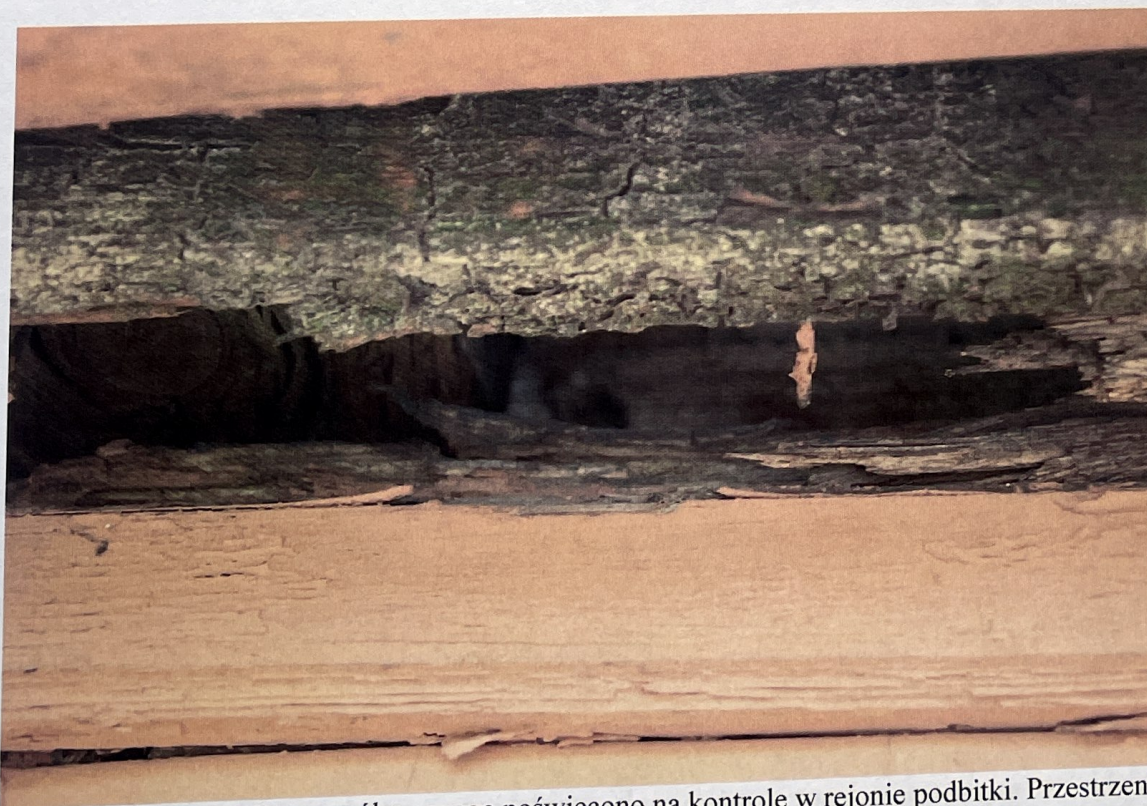

Fot. 10. Widok na elewację budynku przewidzianego do rozbiórki a znajdującego się w centralnej części działki.

Fot.11. Widok na elewację budynku przewidzianego do rozbiórki a znajdującego się na zachodniej granicy obszaru opracowania.

Fot. 12. Podczas kontroli szczególną uwagę poświęcono na kontrole w rejonie podbitki. Przestrzenie te często zajmowane są przez ptaki. Kontrola nie wykazała takich miejsc.

Fot. 13. Podczas kontroli szczególną uwagę poświęcono na kontrole w rejonie rynien i rur spustowych. Przestrzenie te często zajmowane są przez ptaki. Kontrola nie wykazała takich miejsc.

Fot. 14. Widok na elewację budynku przewidzianego do rozbiórki a znajdującego się na zachodniej granicy obszaru opracowania.

Fot. 15. Podczas kontroli przeprowadzono również kontrole wnętrza budynków. Drewniana konstrukcja sprzyja powstawaniu gniazd kopciuszka. Kontrola nie wykazała takich miejsc.

Fot. 16. Podczas kontroli zwrócono również uwagę na wszelkiego rodzaju otwory technologiczne stanowiące potencjalne przestrzenie gniazdowania ptaków. Kontrola nie wykazała obecności ptaków.

Fot. 17. Podczas kontroli zwrócono również uwagę na wszelkiego rodzaju otwory technologiczne stanowiące potencjalne przestrzenie gniazdowania ptaków. Kontrola nie wykazała obecności ptaków.